

СВІТОВА ЕКОНОМІКА ТА МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ

УДК 339.9:004.9
JEL Classification: F14; F63; L86; O33

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ ІТ-ПОСЛУГ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

©2026 БУЛКОТ О. В., КУЗНЕЦОВ О. Є.

УДК 339.9:004.9
JEL Classification: F14; F63; L86; O33

Булкот О. В., Кузнецов О. Є.

Особливості розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг в умовах глобальних трансформацій

Актуальність дослідження зумовлена стрімким зростанням ролі ІТ-послуг у структурі світової торгівлі та їх перетворенням на стратегічний ресурс економічного розвитку країн в умовах цифровізації, геополітичної нестабільності та глибоких трансформацій глобальних виробничих і сервісних ланцюгів. Попри наявність значного масиву наукових праць, присвячених окремим аспектам розвитку ІТ-послуг, у літературі бракує комплексного аналізу міжнародного ринку ІТ-послуг як цілісної системи, що одночасно змінюється за обсягами, географією, секторальною структурою та технологічними драйверами. Метою статті є визначення ключових тенденцій, динаміки та структурних змін міжнародного ринку ІТ-послуг у сучасних умовах глобальних трансформацій. Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціальних методів: статистичний аналіз, порівняльний аналіз, структурний аналіз, графічний метод та метод узагальнення. Інформаційну базу сформовано на основі даних Світового банку, Trade Map, World Integrated Trade Solution, Світової організації торгівлі та міжнародних аналітичних компаній за 2020–2024 роки з прогнозними оцінками до 2030 року. За результатами дослідження встановлено, що світовий експорт інформаційно-комунікаційних послуг зріс із 785,48 млрд дол. США у 2020 р. до 1260,00 млрд дол. США у 2024 р., що становить приріст на 60,4 %. Обсяг глобального ринку ІТ-послуг збільшився з 0,99 до 1,47 трлн дол. США за той самий період, а до 2030 р. прогнозується його зростання до 2,59 трлн дол. США. Визначено, що географічна структура експорту ІКТ-послуг характеризується високою концентрацією: провідні позиції у 2024 р. займають Ірландія (24,5 %), Індія (14,4 %), США (7,4 %), Китай (5,3 %) та Велика Британія (4,9 %). Виявлено, що секторальна структура ринку зміщується від традиційної технічної підтримки до комплексних інтегрованих сервісів, де домінують розробка та впровадження ІТ-рішень (30 %) і управління ІТ-системами (26 %). Ідентифіковано ключові технологічні драйвери розвитку ринку: хмарні технології, штучний інтелект, великі дані, кібербезпека, цифрові платформи та автоматизація бізнес-процесів. Наукова новизна дослідження полягає у комплексному поєднанні кількох рівнів аналізу міжнародного ринку ІТ-послуг, що дозволило розглядати його як цілісну систему, яка одночасно змінюється за масштабом, структурою, географією та технологічним змістом. Практичне значення результатів полягає у можливості їх використання ІТ-компаніями, органами державної влади та інвесторами для формування стратегій розвитку цифрового сектора та визначення пріоритетів державної політики у сфері цифрової економіки й експорту ІТ-послуг.

Ключові слова: міжнародний ринок; ІТ-послуги; економічна система; цифрова економіка; глобальні трансформації; хмарні технології; штучний інтелект.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2026-2-6-14>

Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 24.

Булкот Оксана Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01033, Україна)

E-mail: oksanabulkot@knu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6311-1459>

Кузнецов Олександр Євгенович – магістр кафедри міжнародної економіки, Київський національний університет імені Тараса Шевченка (вул. Володимирська, 60, Київ, 01033, Україна)

E-mail: olekskuznetsov@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-0962-7892>

UDC 339.9:004.9
JEL Classification: F14; F63; L86; O33

Bulkot O. V., Kuznetsov O. Ye. Development Features of the International IT Services Market amid Global Transformations

The relevance of this study is driven by the rapid growth of IT services in global trade and their transformation into a strategic resource for economic development amid digitalization, geopolitical instability, and deep transformations of global value and service chains. Despite the extensive body of literature addressing individual aspects of IT services development, there is a lack of comprehensive analysis of the international IT services market as an integrated system simultaneously changing in volume, geography, sectoral structure, and technological drivers. The purpose of the article is to identify key trends, dynamics, and structural

changes in the international IT services market under current conditions of global transformations. The methodological basis of the study comprises a set of general scientific and specialized methods: statistical analysis, comparative analysis, structural analysis, graphical method, and generalization. The information base was formed using data from the World Bank, Trade Map, World Integrated Trade Solution, the World Trade Organization, and international analytical companies for 2020–2024, with forecast estimates through 2030. The study finds that global exports of information and communication services grew from USD 785.48 billion in 2020 to USD 1,260.00 billion in 2024, representing a 60.4% increase. The global IT services market expanded from USD 0.99 trillion to USD 1.47 trillion over the same period, with projections reaching USD 2.59 trillion by 2030. The geographic structure of ICT services exports is highly concentrated: in 2024, leading positions were held by Ireland (24.5%), India (14.4%), the United States (7.4%), China (5.3%), and the United Kingdom (4.9%). The sectoral structure of the market is shifting from traditional technical support towards complex integrated services, dominated by IT solutions development and implementation (30%) and IT systems management (26%). Key technological drivers identified include cloud computing, artificial intelligence, big data, cybersecurity, digital platforms, and business process automation. The scientific novelty of the study lies in the comprehensive integration of multiple levels of analysis of the international IT services market, enabling its examination as a unified system changing simultaneously in scale, structure, geography, and technological content. The practical value of the findings lies in their applicability by IT companies, public authorities, and investors for developing digital sector strategies and defining priorities in digital economy and IT services export policy.

Keywords: international market; IT services; economic system; digital economy; global transformations; cloud technologies; artificial intelligence.

Fig.: 4. Tabl.: 2. Bibl.: 24.

Bulkot Oksana V. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economics, Taras Shevchenko National University of Kyiv (60 Volodymyrska Str., Kyiv, 01033, Ukraine)

E-mail: oksanabulkot@knu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6311-1459>

Kuznetsov Oleksandr Ye. – Master of the Department of International Economics, Taras Shevchenko National University of Kyiv (60 Volodymyrska Str., Kyiv, 01033, Ukraine)

E-mail: olekskuznetsovv@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-0962-7892>

Вступ. У сучасних умовах глобальних економічних трансформацій міжнародний ринок ІТ-послуг перетворюється на один із найбільш динамічних і стратегічно важливих сегментів світової торгівлі. Його розвиток пов'язаний із прискоренням цифровізації бізнес-процесів, поширенням хмарних технологій, упровадженням штучного інтелекту, зростанням значення кібербезпеки та переходом підприємств до платформних моделей діяльності. ІТ-послуги дедалі частіше виступають інфраструктурною основою функціонування фінансового сектора, промисловості, торгівлі, логістики та державного управління.

Актуальність дослідження зумовлена посиленням ролі ІТ-послуг у формуванні глобальної цифрової економіки та міжнародних ланцюгів створення вартості. За класифікацією Світового банку, інформаційно-комунікаційні послуги охоплюють телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги [1; 2]. Зростання їхньої ролі відбувається під впливом цифрової трансформації підприємств, розвитку дистанційної зайнятості, поширення хмарної інфраструктури, штучного інтелекту та кібербезпеки [3–6]. Водночас ринок функціонує в умовах геополітичної нестабільності та посилення технологічної конкуренції між країнами, що надає ІТ-послугам значення стратегічного ресурсу економічного розвитку. Нині конкурентні позиції країн дедалі більше визначаються цифровими компетентностями, якістю людського капіталу та розвиненістю ІТ-екосистеми, що відкриває нові можливості для участі у глобальному ІТ-аутсорсингу та експорті цифрових послуг.

Саме тому постає необхідність комплексного аналізу сучасних особливостей розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг, зокрема, ключових сегментів, що формують попит, країн, які займають домінуючі позиції, зміну позицій

ІТ-послуг у світовому експорті та технологічних чинників, що визначають подальший розвиток ринку.

Огляд літератури та аналіз попередніх досліджень.

Дослідження міжнародного ринку ІТ-послуг перебуває на перетині міжнародної економіки, цифрової трансформації економічних систем, торгівлі послугами та стратегічного управління.

Перший підхід пов'язаний із розглядом ІТ-послуг як складової міжнародної торгівлі. І. І. Колобердяню та А. В. Чернявська досліджують тенденції міжнародного ринку торгівлі ІТ-послугами [7], В. В. Македон та Н. О. Ільченко аналізують його кон'юнктуру в умовах цифровізації та автоматизації [8], О. А. Шуба та М. В. Сагура розглядають сучасні тенденції світового ринку послуг ІТ [9]. Ці праці формують загальне уявлення про напрями розвитку ринку, однак не завжди поєднують його з кількісним аналізом динаміки експорту та географічної структури.

Другий напрям стосується національних ІТ-ринків. В. С. Анголенко аналізує розвиток ІТ-ринку України в умовах невизначеності [10], Ю. В. Ковтуненко та Д. М. Дукіна – перспективи вітчизняних ІТ-підприємств на міжнародних ринках [11], П. Куцик, Н. Туліка та А. Процикевич – стан і перспективи ІТ-індустрії України [12], О. А. Лісік і Т. П. Моряк – стан ІТ-сектора в умовах повномасштабної війни [13], В. Середа та О. Кузьома – ризики та можливості інтернаціоналізації українського ІТ-сектора [14]. Ці дослідження важливі, проте переважно сфокусовані на національному рівні.

Третій підхід охоплює цифровізацію та трансформацію бізнес-моделей. Е. Аутіо розглядає цифровізацію у взаємозв'язку з підприємництвом та екосистемами [15], А. Більї та А. Бернардо – вплив цифрової трансформації

на результати діяльності компаній [16], G. Parker, M. Van Alstyne та S. Choudary – значення цифрових платформ [17]. М. А. Cusumano розглядає хмарні обчислення та SaaS як нові економічні парадигми [3], а аналітичні матеріали міжнародних компаній підтверджують провідну роль хмарних сервісів, ІТ та кібербезпеки у формуванні попиту на ІТ-послуги [4–6; 24].

Теоретичним підґрунтям дослідження слугують концепції Дж. Барні щодо ресурсів і конкурентних переваг [18], еkleктична парадигма Дж. Даннінга [19] та концепція динамічних здібностей Д. Тіса, Г. Пізано та Е. Шуена [20]. Статистичну основу формують дані Світового банку, WITS, Trade Map та COT [1; 2; 21–23].

Критичний аналіз літератури свідчить, що наявні дослідження розглядають ринок ІТ-послуг фрагментарно – або через статистику, або через технологічні тренди, або через призму окремих країн. Наукова прогалина полягає у відсутності комплексного аналізу міжнародного ринку ІТ-послуг як цілісної системи, що одночасно змінюється за обсягами, географією, секторальною структурою та технологічними драйверами.

Метою статті є визначення ключових тенденцій, динаміки та структурних змін міжнародного ринку ІТ-послуг у сучасних умовах глобальних трансформацій.

Для досягнення поставленої мети передбачено вирішення таких завдань: проаналізувати динаміку світового експорту інформаційно-комунікаційних послуг; оцінити зміну ролі ІКТ-послуг у структурі світового експорту послуг; визначити перспективи розвитку глобального ринку ІТ-послуг до 2030 року; дослідити географічну структуру експорту ІКТ-послуг і позиції провідних країн; охарактеризувати секторальну структуру ринку ІТ-послуг; виявити ключові технологічні драйвери розвитку ринку.

Дослідницькі питання статті сформульовано таким чином: які основні тенденції характеризують розвиток міжнародного ринку ІТ-послуг у 2020–2024 роках; як змінюється роль ІКТ-послуг у світовій торгівлі послугами; які країни займають провідні позиції у світовому експорті ІКТ-послуг; які секторальні сегменти формують структуру глобального ринку ІТ-послуг; які технологічні чинники найбільше впливають на подальший розвиток ринку.

Методологічну основу дослідження становить комплекс загальнонаукових і спеціальних методів аналізу. Метод аналізу та синтезу використано для узагальнення теоретичних підходів до розуміння розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг. Статистичний метод застосовано для оцінки динаміки світового експорту ІКТ-послуг, обсягів глобального ринку ІТ-послуг та їх зміни у часі. Порівняльний аналіз використано для зіставлення позицій провідних країн-експортерів ІКТ-послуг. Структурний аналіз дав змогу оцінити географічну та секторальну структуру ринку. Графічний метод застосовано для наочного представлення динаміки досліджуваних показників. Метод узагальнення використано для формулювання висновків щодо ключових тенденцій і перспектив розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг.

Інформаційну базу дослідження сформовано на основі статистичних і аналітичних матеріалів Світового банку, World Integrated Trade Solution, Trade Map, Світової організації торгівлі, а також міжнародних аналітичних джерел,

що висвітлюють стан і перспективи розвитку глобального ринку ІТ-послуг [1; 2; 21–24]. Для аналізу використано дані за 2020–2024 роки, а також прогностичні оцінки розвитку ринку до 2030 року. Окрему увагу приділено показникам світового експорту ІКТ-послуг, частці ІКТ-послуг у світовому експорті послуг, географічній структурі експорту, динаміці країн-лідерів та секторальному розподілу глобального ринку ІТ-послуг.

У процесі підготовки табличних і графічних матеріалів використано інструменти Microsoft Excel, що дозволило систематизувати статистичні дані, здійснити розрахунок темпів приросту, середньорічних темпів зростання та побудувати графічні ілюстрації отриманих результатів.

Результати дослідження. Для оцінювання тенденцій розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг доцільно насамперед проаналізувати динаміку світового експорту інформаційно-комунікаційних послуг. Такий підхід дозволяє оцінити не лише загальне зростання обсягів міжнародної торгівлі цифровими послугами, а й посилення їх ролі у структурі світової економіки. У межах дослідження інформаційно-комунікаційні послуги розглядаються як ширша статистична категорія, що охоплює телекомунікаційні, комп'ютерні та інформаційні послуги відповідно до класифікації Світового банку [1; 2].

Таблиця 1

Обсяги світового експорту інформаційно-комунікаційних послуг у 2020–2024 рр., млрд дол. США

Рік	Обсяг експорту
2020	785,48
2021	948,87
2022	1001,00
2023	1130,00
2024	1260,00

Джерело: складено авторами за даними Світового банку [2]

Дані табл. 1 свідчать про стійке зростання світового експорту ІКТ-послуг: з 785,48 млрд дол. США у 2020 р. до 1260,00 млрд дол. США у 2024 р., тобто на 474,52 млрд дол. США, або 60,4%. Найбільший приріст зафіксовано у 2021 р. – внаслідок прискорення цифрової трансформації після пандемії COVID-19, переходу підприємств до дистанційної роботи та розвитку хмарних сервісів. У 2022 р. темпи зростання уповільнилися, однак у 2023–2024 рр. ринок знову прискорився, що підтверджує стійкість попиту на ІКТ-послуги в умовах глобальної нестабільності.

Аналіз динаміки світового експорту ІКТ-послуг дає підстави стверджувати, що міжнародний ринок цифрових послуг демонструє високу стійкість до зовнішніх викликів. Попит на такі послуги формується не лише з боку технологічних компаній, а й з боку підприємств фінансового сектора, промисловості, торгівлі, логістики, державного управління та інших сфер, які активно впроваджують цифрові рішення для автоматизації процесів, управління даними, комунікації з клієнтами та підвищення операційної ефективності.

Водночас зростання абсолютних обсягів експорту ІКТ-послуг не повністю розкриває їх значення у світовій торгівлі послугами. Для більш ґрунтовної оцінки структурної ролі цього сегмента доцільно проаналізувати частку ІКТ-послуг у загальному обсязі світового експорту послуг.

Для оцінки структурної ролі ІКТ-послуг проаналізовано їх частку у світовому експорті послуг (рис. 1).

Аналіз динаміки свідчить, що частка ІКТ-послуг у світовому експорті послуг у 2020–2024 рр. коливалася в межах 14–15%. У 2020–2021 рр. вона становила близько 15,3–15,4%, що відображало підвищений попит на цифрові

послуги в умовах пандемії COVID-19, дистанційної зайнятості та активного переходу бізнесу до цифрових каналів взаємодії. У 2022 р. частка знизилася до близько 14,2%, що може бути пов'язано з відновленням інших секторів міжнародної торгівлі послугами та впливом глобальних економічних і геополітичних шоків. У 2023–2024 рр. показник знову зріс і досяг близько 14,9% у 2024 р., що підтверджує стійкість цифрового сектора та його вагомую роль у структурі світової торгівлі послугами.

Динаміку розвитку світового ринку ІТ-послуг у 2020–2030 рр. наведено на рис. 2.

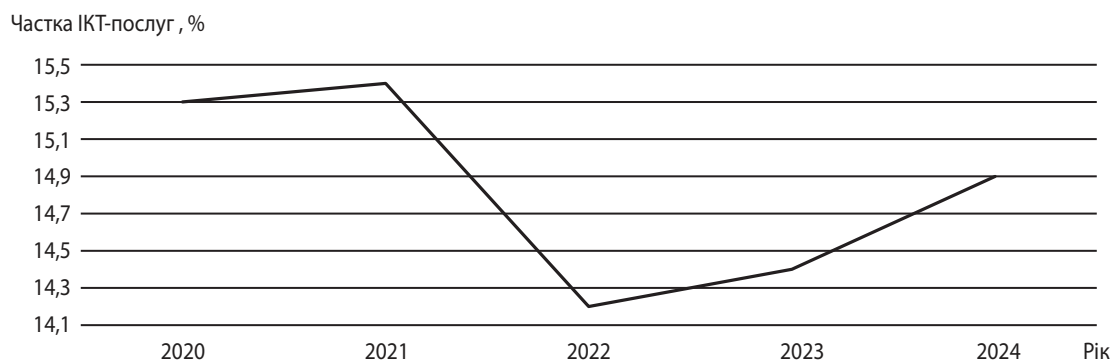

Рис. 1. Частка ІКТ-послуг у світовому експорті послуг у 2020–2024 рр.

Джерело: побудовано авторами за даними Світового банку [2]

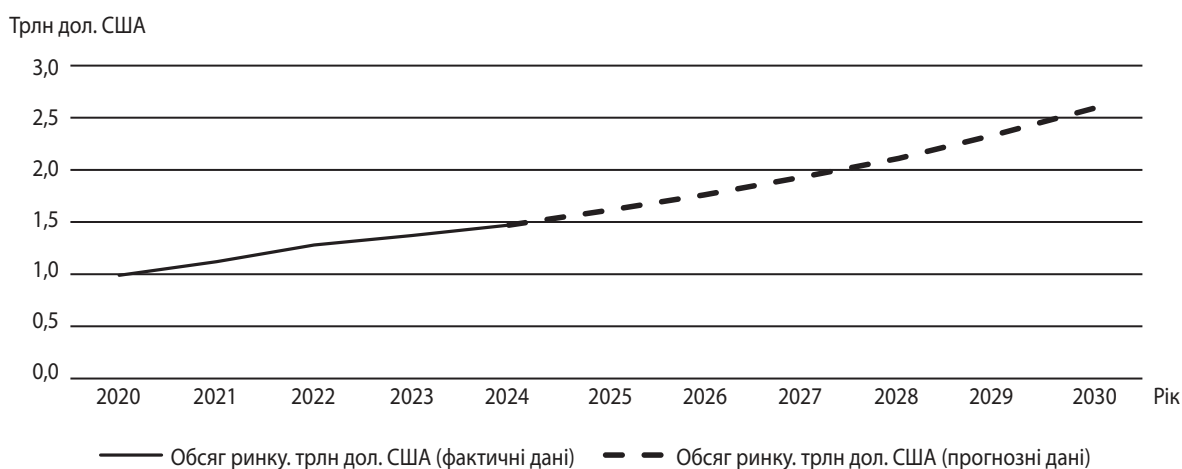

Рис. 2. Динаміка розвитку світового ринку ІТ-послуг у 2020–2030 рр.

Джерело: побудовано авторами за даними [24]

Дані рис. 2 свідчать про стабільне зростання глобального ринку ІТ-послуг упродовж усього досліджуваного періоду. У 2020 р. його обсяг становив 0,99 трлн дол. США, тоді як у 2024 р. він зріс до 1,47 трлн дол. США. Таким чином, за 2020–2024 рр. обсяг світового ринку ІТ-послуг збільшився приблизно на 48,5%, що підтверджує високі темпи розвитку цифрового сектора світової економіки.

Прогнозні оцінки також демонструють збереження висхідної динаміки. Очікується, що до 2030 р. обсяг глобального ринку ІТ-послуг може досягти 2,59 трлн дол.

США. Це майже у 1,8 разу більше порівняно з 2024 р. та понад у 2,6 разу більше порівняно з 2020 р. Така динаміка свідчить про довгостроковий характер зростання попиту на ІТ-послуги та про їх дедалі глибшу інтеграцію в діяльність підприємств, державних інституцій і споживчих ринків.

Основними чинниками подальшого зростання світового ринку ІТ-послуг є цифрова трансформація підприємств, розвиток хмарних технологій, поширення штучного інтелекту, зростання потреби в кібербезпеці, автоматизація бізнес-процесів, збільшення обсягів даних і розви-

ток моделей віддаленої роботи. Крім того, вагомий вплив має розширення використання ІТ-аутсорсингу, оскільки компанії дедалі частіше передають частину технологічних функцій зовнішнім постачальникам для зниження витрат, підвищення гнучкості та доступу до спеціалізованих компетентностей.

Наступним важливим аспектом аналізу є географічна структура експорту ІКТ-послуг, оскільки вона дає змогу визначити, які країни формують основну частину міжнародного ринку цифрових послуг. У сучасних умовах розвиток ІТ-послуг характеризується не лише зростанням загальних обсягів ринку, а й концентрацією експортного потенціалу в обмеженій кількості країн, які мають розвинену цифрову інфраструктуру, високий рівень людського капіталу, сприятливе бізнес-середовище та значний досвід роботи на міжнародних ринках. Географічну структуру світового експорту ІКТ-послуг у 2024 р. наведено на рис. 3.

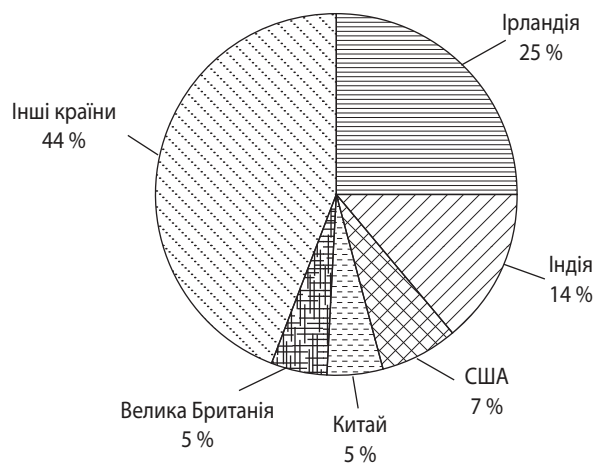

Рис. 3. Географічна структура світового експорту ІКТ-послуг у 2024 р.

Джерело: складено авторами за даними Світового банку [22]

Дані рис. 3 свідчать про високий рівень концентрації світового експорту ІКТ-послуг. Найбільшу частку у 2024 р. мала Ірландія – 24,5%, що значною мірою пов'язано з при-

сутністю транснаціональних технологічних компаній, сприятливими умовами ведення бізнесу та інтеграцією країни у глобальні цифрові ланцюги створення вартості. Друге місце посідала Індія з часткою 14,4%, позиції якої пояснюються значним кадровим потенціалом, розвитком ІТ-аутсорсингу та спеціалізацією на програмуванні, підтримці бізнес-процесів, аналітиці даних і цифровому консалтингу. США, Китай і Велика Британія також входять до групи провідних експортерів ІКТ-послуг, однак їхні частки є нижчими порівняно з Ірландією та Індією. Їхні позиції забезпечуються розвиненими технологічними ринками, інноваційним потенціалом, цифровими платформами, фінансово-технологічними та консалтинговими сервісами. Водночас значна частка експорту припадає на інші країни – 43,5%, що свідчить про поступове розширення географії надання ІКТ-послуг і формування нових центрів цифрового розвитку.

Секторальна структура ринку ІТ-послуг є складною та багаторівневою. Вона охоплює розробку й впровадження ІТ-рішень, управління ІТ-системами, цифрове управління бізнес-процесами, підтримку апаратних систем, ІТ-консалтинг і супровід програмного забезпечення. Секторальну структуру світового ринку ІТ-послуг за основними функціональними сегментами наведено на рис. 4.

З рис. 4 видно, що найбільшу частку у структурі ринку ІТ-послуг займає сегмент розробки та впровадження ІТ-рішень – близько 30%. Це свідчить про високий попит на створення програмних продуктів, цифрових платформ, корпоративних інформаційних систем та індивідуалізованих технологічних рішень для бізнесу. Другу позицію займають послуги управління ІТ-системами – близько 26%, що пояснюється потребою компаній у постійному адмініструванні, моніторингу, оновленні та підтримці ІТ-інфраструктури.

Сегмент цифрового управління бізнес-процесами становить близько 15% ринку, що відображає зростання ролі ІТ як інструменту стратегічного управління, оптимізації операційної діяльності та прийняття рішень на основі даних. Сервіси підтримки апаратних систем формують близько 13%, ІТ-консалтинг – близько 9%, а підтримка програмного забезпечення – близько 7%.

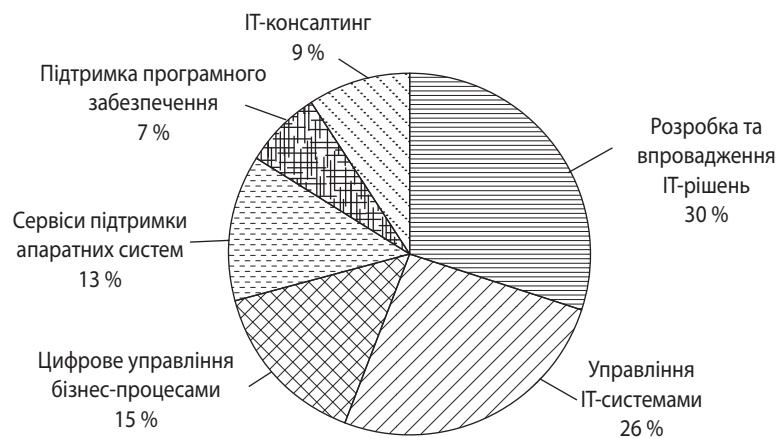

Рис. 4. Секторальна структура світового ринку ІТ-послуг за основними сегментами

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Важливим чинником подальшої трансформації міжнародного ринку ІТ-послуг є зміна технологічної основи попиту. Якщо раніше значна частина ІТ-послуг була пов'язана переважно з розробкою програмного забезпечення, технічною підтримкою та адмініструванням інформаційних систем, то нині дедалі більшого значення набувають комплексні цифрові рішення, орієнтовані на автоматизацію бізнес-процесів, управління даними, кіберзахист, хмарну інфраструктуру та використання штучного інтелекту. Основні технологічні драйвери розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг узагальнено в табл. 2.

Хмарні технології є одним із ключових напрямів розвитку сучасного ринку ІТ-послуг, оскільки змінюють модель споживання ІТ-ресурсів і стимулюють попит на міграцію даних, адміністрування хмарної інфраструктури та інтеграцію хмарних рішень із корпоративними системами. Особливе значення мають SaaS-моделі, які дозволяють підприємствам використовувати програмні продукти як сервіс, знижувати витрати на інфраструктуру та швидше впроваджувати цифрові рішення [3].

Штучний інтелект і великі дані також суттєво змінюють структуру попиту на ІТ-послуги. Вони формують

Таблиця 2

Ключові технологічні драйвери розвитку міжнародного ринку ІТ-послуг

Технологічний драйвер	Вплив на розвиток ринку ІТ-послуг
Хмарні технології	Формують попит на міграцію даних і бізнес-процесів у хмарне середовище, адміністрування хмарної інфраструктури, розробку SaaS-, PaaS- та IaaS-рішень
Штучний інтелект	Стимулює розвиток послуг із автоматизації, машинного навчання, аналітики, персоналізації сервісів і впровадження інтелектуальних систем підтримки рішень
Великі дані	Зумовлюють попит на послуги зі збору, обробки, зберігання, візуалізації та аналітичного використання великих масивів інформації
Кібербезпека	Підвищує потребу в захисті цифрової інфраструктури, управлінні ризиками, моніторингу загроз, аудиті безпеки та захисті персональних і корпоративних даних
Цифрові платформи	Сприяють розвитку платформних бізнес-моделей, інтеграції користувачів, постачальників і сервісів у єдиному цифровому середовищі
Автоматизація бізнес-процесів	Формує попит на впровадження ERP-, CRM-, RPA- та інших систем, спрямованих на підвищення ефективності управління підприємством

Джерело: складено авторами на основі [3–6; 17]

потребу в послугах із машинного навчання, прогнозуї аналітики, автоматизації операційних процесів, персоналізації сервісів, збору, обробки та візуалізації великих масивів інформації. У результаті ІТ-послуги дедалі тісніше пов'язуються з управлінською аналітикою та прийняттям рішень на основі даних [4].

Кібербезпека набуває особливого значення в умовах розширення цифрової інфраструктури, зростання кількості кібератак і посилення залежності бізнесу від інформаційних систем. Це підвищує попит на послуги із захисту даних, моніторингу загроз, управління ризиками та забезпечення стійкості цифрових систем [5].

Поширення цифрових платформ і автоматизації бізнес-процесів також змінює характер ІТ-послуг. Платформні моделі підвищують значення послуг з інтеграції, масштабування та підтримки цифрових екосистем [17], тоді як автоматизація стимулює попит на впровадження ERP-, CRM-, RPA- та інших систем, спрямованих на підвищення ефективності управління.

Обговорення результатів. Отримані результати підтверджують, що міжнародний ринок ІТ-послуг перебуває у фазі стійкого кількісного зростання та якісної структурної трансформації, причому позитивна динаміка зберігалася навіть в умовах пандемійних наслідків, геополітичної нестабільності та посилення технологічної конкуренції.

Результати узгоджуються з висновками І. І. Колобердянка та А. В. Чернявської щодо зростання ролі міжнарод-

ної торгівлі ІТ-послугами [7], доповнюючи їх кількісною оцінкою динаміки експорту та зіставленням позицій країн-лідерів. Підтверджуються також положення В. В. Македона та Н. О. Ільченко щодо впливу цифровізації та автоматизації на ринок ІТ-послуг [8] – з уточненням, що технологічні зміни трансформують не лише темпи зростання, а й внутрішню структуру ринку: зростає роль хмарних сервісів, ІІІ, кібербезпеки та цифрових платформ.

Виявлена висока географічна концентрація експорту підтверджує теоретичні підходи Дж. Барні щодо ролі ресурсів у формуванні конкурентних переваг [18]: ключовими чинниками є людський капітал, технологічні знання та здатність адаптуватися до змін, а не матеріальні активи.

При цьому країни-лідери демонструють різні моделі конкурентоспроможності – Ірландія спирається на присутність ТНК, Індія – на ІТ-аутсорсинг і кадровий потенціал, США – на інноваційність і цифрові платформи. Нерівномірність динаміки країн свідчить, що успіх на ринку залежить від експортної моделі, регуляторного середовища та участі у глобальних цифрових ланцюгах.

Результати доповнюють дослідження українського ІТ-сектора [10–14]: міжнародний досвід підтверджує, що посилення позицій на ринку ІТ-послуг можливе через розвиток людського капіталу, експортну спеціалізацію та інтеграцію у глобальні цифрові ланцюги, що є особливо актуальним для України в умовах воєнних ризиків.

Авторський внесок полягає у комплексному поєднанні кількох рівнів аналізу – динаміки експорту, частки ІКТ-послуг у світовій торгівлі, прогнозу до 2030 р., географічної та секторальної структури й технологічних драйверів – що дозволило розглядати ринок як цілісну систему, яка змінюється одночасно за масштабом, структурою, географією та технологічним змістом.

Обмеження дослідження: по-перше, різні методологічні підходи міжнародних організацій і аналітичних компаній до вимірювання ІТ- та ІКТ-послуг ускладнюють пряме зіставлення показників; по-друге, прогнозні оцінки до 2030 р. мають імовірнісний характер; по-третє, аналіз зосереджено на макрорівні, тоді як мікрорівень окремих компаній і бізнес-моделей потребує окремого дослідження.

Висновки. Проведене дослідження дозволило визначити ключові тенденції, динаміку та структурні зміни міжнародного ринку ІТ-послуг в умовах глобальних трансформацій.

Світовий експорт ІКТ-послуг зріс із 785,48 до 1260,00 млрд дол. США у 2020–2024 рр. (+60,4%), а частка ІКТ-послуг у світовому експорті послуг стабільно становить 14–15%, що підтверджує їх структурну значущість. ІТ-послуги перетворюються на базовий елемент глобальної цифрової економіки та один із ключових високотехнологічних напрямів міжнародної торгівлі.

Глобальний ринок ІТ-послуг має довгостроковий потенціал зростання: з 0,99 трлн дол. США у 2020 р. до 1,47 трлн у 2024 р. та прогнозованих 2,59 трлн до 2030 р. Подальший розвиток визначатиметься не лише кількісним зростанням попиту, а й ускладненням змісту послуг і переходом до комплексних цифрових рішень.

Географічна структура характеризується високою концентрацією: лідирують Ірландія (24,5%), Індія (14,4%), США (7,4%), Китай (5,3%) та Велика Британія (4,9%) з різними моделями конкурентоспроможності. Секторальна структура зміщується від технічної підтримки до складних інтегрованих сервісів – розробки ІТ-рішень (30%), управління ІТ-системами (26%) та цифрового управління бізнес-процесами (15%).

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному поєднанні кількох рівнів аналізу міжнародного ринку ІТ-послуг: динаміки світового експорту ІКТ-послуг, частки ІКТ-послуг у світовому експорті послуг, прогнозу розвитку глобального ринку ІТ-послуг, географічної структури експорту, позицій країн-лідерів, секторальних змін і технологічних драйверів. Такий підхід дозволив розглядати міжнародний ринок ІТ-послуг як цілісну систему, що одночасно змінюється за масштабами, структурою, географією та технологічним змістом.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їх використання ІТ-компаніями, органами державної влади, освітніми установами, інвесторами та іншими стейкхолдерами для формування стратегій розвитку цифрового сектора.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з більш детальним аналізом позицій України на міжнародному ринку ІТ-послуг, оцінкою конкурентних переваг українських ІТ-компаній, дослідженням впливу

воєнних ризиків на експорт цифрових послуг, а також вивчення окремих технологічних сегментів ринку, зокрема штучного інтелекту, кібербезпеки, хмарних сервісів і цифрового консалтингу.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. ICT service exports (BoP, current US\$) // World Bank. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.GSR.CCIS.CD>
2. World Development Indicators // World Bank. URL: <https://databank.worldbank.org/source/world-development-indicators>
3. Cusumano M. A. Cloud computing and SaaS as new computing platforms. *Communications of the ACM*. 2010. Vol. 53 (4). P. 27–29. DOI: <https://doi.org/10.1145/1721654.1721667>
4. McKinsey & Company. The economic potential of generative AI. URL: <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20economic%20potential%20of%20generative%20ai%20the%20next%20productivity%20frontier/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier.pdf>
5. Morgan S. Special report: Cybercrime to Cost the World \$10.5 trillion annually by 2025. URL: <https://cybersecurityventures.com/cybercrime-damage-costs-10-trillion-by-2025/>
6. IT Services Market // Statista. URL: <https://www.statista.com/markets/418/topic/483/it-services/#statistic2>
7. Колобердянюк І. І., Чернявська А. В. Стан і тенденції міжнародного ринку торгівлі ІТ-послугами. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-63>
8. Македон В. В., Ільченко Н. О. Кон'юнктура світового ринку ІТ-послуг в умовах економіки 4.0. *Ефективна економіка*. 2021. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.8>
9. Шуба О. А., Сагура М. В. Сучасні тенденції світового ринку послуг інформаційних технологій. *Бізнес Інформ*. 2024. № 10. С. 55–63. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-55-63>
10. Анголенко В. С. Дослідження розвитку ІТ-ринку України в умовах невизначеності. 2025. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14974116>
11. Ковтуненко Ю. В., Дукіна Д. М. Проблеми та перспективи розвитку вітчизняних підприємств ІТ-сфери на міжнародних ринках в умовах глобальних ризиків. 2024. DOI: <https://doi.org/10.15276/EJ.03.2024.3>
12. Куцик П., Туліка Н., Процикевич А. Стан та перспективи розвитку ІТ-індустрії України. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-108>
13. Лісік О. А., Моряк Т. П. Аналіз стану ІТ-сектору України в умовах повномасштабної війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67>
14. Середа В., Кузьома О. Інтернаціоналізація українського ІТ-сектора: ризики та можливості. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-164>
15. Autio E. Digitalisation, ecosystems, entrepreneurship and policy. *Small Business Economics*. 2018. URL: https://www.researchgate.net/publication/321944724_Digitalisation_ecosystems_entrepreneurship_and_policy
16. Billi A., Bernardo A. The Effects of Digital Transformation, IT Innovation, and Sustainability Strategies on Firms' Performances: An Empirical Study. *Sustainability*. 2025. Vol. 17(3). DOI: <https://doi.org/10.3390/su17030823>

- [illegible]

Додаткові матеріали: Не передбачені.

Внесок авторів:

Кузнецов О. Є. – концептуалізація, формальний аналіз, обробка даних, візуалізація, написання чорнового варіанту статті.

Булкот О. В. – методологія, наукове керівництво, рецензування та редагування.

Фінансування: Це дослідження не отримувало зовнішнього фінансування.

Вдячності: Не передбачені.

Конфлікт інтересів: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Заява про використання ШІ: При підготовці цієї роботи автори використали ChatGPT (OpenAI, GPT-5.5 Thinking) та Claude (Sonnet 4.6) з метою перекладу окремих фрагментів, мовного редагування та структурування тексту. Автори перевірили та відредагували отриманий результат і несуть повну відповідальність за зміст публікації.

Supplementary Materials: Not applicable.

Author Contributions:

Kuznetsov O. Ye. – conceptualization, formal analysis, data curation, visualization, writing – original draft.

Bulkot O. V. – methodology, supervision, review and editing.

Funding: This research received no external funding.

Acknowledgments: Not applicable.

Conflict of Interest: The authors declare no conflict of interest.

AI Use Statement: In preparing this work, the authors used ChatGPT (OpenAI, GPT-5.5 Thinking) and Claude (Sonnet 4.6) for the translation of individual text fragments, language editing, and text structuring. The authors reviewed and edited the resulting output and take full responsibility for the content of the publication.

REFERENCES

- Anholenko V. S. (2025). *Doslidzhennia rozvytku IT rynku Ukrainy v umovakh nevyznachenosti* [Research on the development of the IT market in Ukraine under conditions of uncertainty]. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14974116>
- Autio E. (2018). Digitalisation, ecosystems, entrepreneurship and policy. *Small Business Economics*. https://www.researchgate.net/publication/321944724_Digitalisation_ecosystems_entrepreneurship_and_policy
- Barney J. (1991). Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. *Journal of Management*, 17, 99–120. <https://doi.org/10.1177/014920639101700108>
- Billi A. & Bernardo A. (2025). The Effects of Digital Transformation, IT Innovation, and Sustainability Strategies on Firms' Performances: An Empirical Study. *Sustainability*, 3(17). <https://doi.org/10.3390/su17030823>
- Cusumano M. A. (2010). Cloud computing and SaaS as new computing platforms. *Communications of the ACM*, 4(53), 27–29. <https://doi.org/10.1145/1721654.1721667>
- Dunning J. H. (1988). The Eclectic Paradigm of International Production: A Restatement and Some Possible Extensions. *Journal of International Business Studies*, 1(19), 1–31. <https://doi.org/10.1057/palgrave.jibs.8490372>
- Grand View Research. Global IT Services Market Size & Outlook, 2023–2030. Horizon. <https://www.grandviewresearch.com/horizon/outlook/itservices-market-size/global>
- Koloberdianko I. I. & Cherniavska A. V. (2021). Stan i tendentsii mizhnarodnoho rynku torhivli IT posluhamy [State and trends of the international IT services trade market]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 32. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-63>
- Kovtunen Yu. V. & Dukina D. M. (2024). *Problemy ta perspektyvy rozvytku vitchyznianskykh pidpriemstv IT sfery na mizhnarodnykh rynkakh v umovakh hlobalnykh ryzykiv* [Problems and prospects for the development of domestic IT enterprises in international markets under global risks]. <https://doi.org/10.15276/EJ.03.2024.3>
- Kutsyk P., Tulika N. & Protsykevych A. (2024). Stan ta perspektyvy rozvytku IT industrii Ukrainy [State and prospects for the development of the IT industry in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 67. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-108>
- Lisik O. A. & Moriak T. P. (2023). Analiz stanu IT sektoru Ukrainy v umovakh povnomasshtabnoi viiny [Analysis of the state of the IT sector in Ukraine under conditions of full-scale war]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 55. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-67>
- Makedon V. V. & Ilchenko N. O. (2021). Koniunktura svitovoho rynku IT posluh v umovakh ekonomiky 4.0 [Conjuncture of the global IT services market in Economy 4.0 conditions]. *Efektivna ekonomika*, 1. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.1.8>
- McKinsey & Company. The economic potential of generative AI. <https://www.mckinsey.com/~media/mckinsey/business%20functions/mckinsey%20digital/our%20insights/the%20economic%20potential%20of%20generative%20ai%20the%20next%20productivity%20frontier/the-economic-potential-of-generative-ai-the-next-productivity-frontier.pdf>
- Morgan S. Special report: Cybercrime to Cost the World \$10.5 trillion annually by 2025. <https://cybersecurityventures.com/cybercrime-damage-costs-10-trillion-by-2025/>
- Parker G. G., Van Alstyne M. W. & Choudary S. P. (2016). *Platform Revolution: How Networked Markets Are Transforming the Economy and How to Make Them Work for You*. W. W. Norton & Company. <https://books.google.com.ua/books?id=Bvd1CQAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>

- Стаття надійшла до редакції 05.06.2026 р.
Статтю прийнято до публікації 19.06.2026 р.
Оприлюднено 11.08.2026 р.